

Aksomuotki den 27.12.09

J. ført som e-post 15/1-10 (LA)

Landbruks- og matdep.	
Saknr.: 2009/1275-29	Doknr.:
Mottatt: 20 JAN 2010	
Saksbeh.: ASRU/SEB	Ark.: 470
Kopi:	Avskr.:

Landbruks- og matdepartementet

Uttalelse til høringsnotat om ny jordskiftelov

Reinbeitedistrikt 36 har mottatt høringsnotat om ny jordskiftelov via Sametinget.

Den nåværende situasjon i reindriften i indre Finnmark er på ingen måter tilfredsstillende. Forholdene i reindriften på vidda kan kort beskrives ved at de tradisjonelle siidaområdene med bestemte grenser ikke lengre overholdes som tradisjonelle områder av nabosiidaene. Det vil si at siidaer (reinflokker) som først ankommer inn på vinterbeitene på høsten beiter først ned nabosiidas arealer for så når naboen ankommer sine områder en til tre måneder etterpå flytter så disse ut av områdene og inn på sine egne områder. Dermed er "årets avling" nedbeitet av naboen. Dessuten har reintallet vært en sammenhengende problem over flere tiår.

Slike siidaområder med egne grenser er en gammel ordning som bl.a. er beskrevet av Erik Solem i boken Lappiske rettsstudier år 1933. Siidaområdene ble før i tiden bestemt overholdt ved at overbeiting på andres områder så å si ikke forekom.

Reinbeitedistrikt 36 har notert at forslaget til ny jordskiftelov er foreslått en videreføring av dagens ordning hvor jordskiftetiltak kun kan skje mellom reineiere og jordbruket/andre og dessuten internt mellom jordbrukere og andre. Dermed er de interne reindriftsspørsmål utelatt.

Videre har vi merket oss at det er foreslått at jordskifteretten skal få ene-kompetanse på erstatningskjønn for skade forårsaket av rein.

Regulering av interne forhold i reindriften

Jfr. forslag til ny jordskiftelov er det foreslått en videreføring av dagens bestemmelse i jordskiftelovens § 2. Dette kan medføre til at reindriften blir hindret i å bruke de samme domstolsvirkemidlene som bl.a. jordbrukere har for å skape en akseptabelt og levelig ordning innen næringen.

Dersom reindriften blir nødt til å fremme sine saker gjennom de ordinære domstolene vil kostnadene og ressursbruken bli meget mer krevende enn gjennom jordskifteretten.

Viser så til forslaget til ny jordskiftelov § 3-11 bokstav e som er foreslått som følge: "Retten kan ikke regulere tilhøva mellom dei som utøvar ... reindrift [i det samiske reinbeiteområdet]."

Reinbeitedistrikt 36 beklager så meget at arbeidsgruppa ikke har brydd seg om og/eller har tatt høyde for reindriften interne behov for en slik domstol på lik linje med jordbruket.

Dagens reindrift over store deler av indre Finnmark (Karasjok og Kautokeino) har interne beiteproblemer, som beskrevet ovenfor. Forholdene har vært vedvarende over lang tid og synes ikke å avta. Mye er forsøkt gjort for å løse disse.

Det blir årlig gjort interne muntlige beiteavtaler mellom reineiere i nabosiidaene på vinter-, vår- og høstbeitene men hvergang opplever en at disse ikke blir overholdt av forskjellige grunner. Muntlige avtaler er lik null. Reindriftsforvaltningen hadde gående et prosjekt som startet i mars måned 2006 med navnet; Fastsettelse av siidagrenser i Vest-Finnmark. Prosjektet hadde som formål å avklare siidagrensene mellom de forskjellige reinflokkene på vinterbeiter med resultat at ingen siidagrenser ble fastsatt. Prosjektet ble avsluttet den 31. desember 2007. Dermed er problemene gående.

Jordskifteretten kunne bidra til å få fastlagt hvilke reindriftsutøvere og siidaer som har beiterett til bestemte områder, inntil en rettskraftig dom foreligger, til hvilke tider beiting kan foregå, flytteveier og flyttetider. Også det høye reintallet er et problem.

Ny etablering av en egen avdeling – reindriftdomstol under jordskiftedomstol

Reinbeitedistrikt 36 har erfaring med hva utviklingen også innefor reindriften har medført. Det har skjedd en merkbar endring bl.a. i driftsmønstret som igjen har en hvis sammenheng med utviklingen i samfunnet for øvrig. En domstol med kompetanse om reindriften er derfor helt nødvendig for å ivareta rettssikkerhet og å ha en større legitimitet.

Skjønn for skade forårsaket av rein

I dag kan skjønn for skade forårsaket av rein bli behandlet enten ved jordskifteretten eller tingsretten. Arbeidsgruppa foreslår en endring av dette slik at det kun blir jordskifteretten alene som skal ha kompetanse på dette området.

For skader forårsaket av rein er det ikke alltid reineieren som alene har hatt skylden. Det er i dag mange flere grunner for slike skader, enn her for 30 til 50 år siden.. Derfor er det meget viktig av domstolene har den indre reindriftsforståelsen.

Reinbeitedistrikt 36 ser ingen grunn til å endre på dagens ordning her. Dette spesielt på grunn av at vi i indre Finnmark har fått en egen tingsrett hvor det samiske språket, kulturen og reindrift har en egen plass.

Annet

En viser til Ot.prp. nr. 25 (2006–2007) under punkt 8.20 Jordskifterettens rolles, hvor det blir gitt uttrykk for et behov for en slik domstol også for reindriften.

Med henvisning til FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter har reineiere i Norge som primærnæring lik adgang til domstoler (artikkel 14) og forbudet mot diskriminering (artikkel 26). Siden reindriftenes behov for beitearealer for de respektive siidaene kan sammenlignes med jordbrukernes behov ser en derfor ikke store forskjeller mellom disse to primærnæringene.

FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter har den norske stat en forpliktelse til å ivareta denne kulturen gjennom positive tiltak, bl.a. i å avklare rettsforhold.

Konklusjon

1. Reinbeitedistrikt 36 ber med dette Landbruks- og matdepartementet foretar nødvendige tiltak slik at reindriften får den samme tilgang til jordskiftedomstolen som jordbrukere. Dette innebærer at denne domstolen også skal kunne behandle de interne reindriftsaker. Kompetansen til denne domstolen bør derfor styrkes når det gjelder den samiske reindriften.

2. Reinbeitedistrikt 36 går stekt imot at jordskifteretten alene får kompetansen til skjønn for skade forårsaket av rein så lenge det ikke er tatt noe initiativ til å styrke jordskifteretten med reindriftsfaglig kompetanse.

Med hilsen

Peer Gaup
Leder

PS! Dette brevet blir oversendt pr. e-post i dag den 14. januar 2010, og ettersendt over posten.